

27^ο Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων «Αριστείδης Παππάς»

Σχολικό Έτος 2020-2021

Τάξη Στ₂

200 ΧΡΟΝΙΑ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΕΛΛΑΔΑ—2021

ΓΙΟΡΤΑΖΩ ΚΑΙ ΘΥΜΑΜΑΙ

200 Χρόνια από την έναρξη της Επανάστασης

ΓΙΟΡΤΑΖΩ ΚΑΙ ΘΥΜΑΜΑΙ

Με αφορμή τον γιορτασμό της επετείου των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης αναζητήσαμε ιστορικές πληροφορίες και υλικό για μια σειρά από θέματα και γεγονότα της επανάστασης του 1821, καθώς και των ηρώων που πρωτοστάτησαν στον ξεσηκωμό.

Αυτές τις πληροφορίες παρουσιάζουμε στις επόμενες σελίδες, σύμφωνα με τα παρακάτω θέματα, ώστε να θυμόμαστε και να τιμούμε τους αγώνες και τις θυσίες των προγόνων μας για ελευθερία, εθνική ανεξαρτησία, δημοκρατία και πρόοδο.

Γιορτάζω και θυμάμαι την Επανάσταση του 1821: Θέματα και γεγονότα

1	Η εκπαίδευση των Ελλήνων στην περίοδο της Τουρκοκρατίας	Αικατερίνη Τ., Κωνσταντίνα Χ.
2	Φιλική Εταιρεία: Η οργάνωση και η δράση της	Λάζαρος Μ., Γεώργιος Π.
3	Αριστείδης Παππάς: Η ζωή του και η συνωμοτική δράση του	Ιωάννης Μ., Κωνσταντίνος Σ.
4	Οι ήρωες του 1821: Η ζωή τους και η δράση τους	Ευθύμιος Μ., Αλέξανδρος Σ.
5	Οι αγωνιστές του 1821 από τα Τρίκαλα	Βασίλειος Χ.
6	Το κίνημα του Φιλελληνισμού	Ελένη Μ., Μαρία Χ.
7	Ιωάννης Καποδίστριας: Ο πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδας	Νεφέλη-Εβελίνα Μ., Ασπασία Τ.
8	Διονύσιος Σολωμός: Ο εθνικός μας ποιητής	Ιόλη Μ., Αναστασία Τ.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αικατερίνη Τ.

&

Κωνσταντίνα Χ.

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥ «ΣΚΟΤΟΥΣ»

(Άλωση της Κωνσταντινούπολης: 1453 – αρχές 17^{ου} αιώνα)

Αυτή την περίοδο:

- ❖ Λειτουργούσαν τα λεγόμενα «κοινά σχολεία» στους ναούς και συχνότερα στα κελιά των μοναστηριών, όπου οι μαθητές διδάσκονταν ανάγνωση και γραφή με βάση τα λειτουργικά βιβλία (Οκτώηχο και Ψαλτήρι) και στοιχεία αριθμητικής.
- ❖ Ιδρύθηκαν οργανωμένες σχολές.
- ❖ Μεμονωμένοι λόγιοι δίδασκαν «ανώτερα μαθήματα».
- ❖ Οικοδιδάσκαλοι δίδασκαν σε παιδιά εύπορων οικογενειών.
- ❖ Οι γονείς δίδασκαν οι ίδιοι τα παιδιά τους.

Τα πρώτα οργανωμένα ελληνικά σχολεία

ΙΩΑΝΝΙΝΑ:

«ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ
ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΗΝΩΝ»

«ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΥ»

ΧΙΟΣ:

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ
ΣΧΟΛΕΙΟ

Η Πατριαρχική Σχολή της Κωνσταντινούπολης

Το Κρυφό Σχολειό

Τα χρόνια αυτά καλλιεργήθηκε και ο θρύλος του «Κρυφού Σχολείου».

Καμιά απολύτως πληροφορία δεν επιβεβαιώνει τη μυστική λειτουργία σχολείων κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας. Πυρήνας του θρύλου αυτού υπήρξε η παντελής σχεδόν έλλειψη σχολείων κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων αιώνων της τουρκοκρατίας, καθώς και η υποτυπώδης καλλιέργεια των γραμμάτων κατά την ίδια περίοδο στους νάρθηκες των εκκλησιών και στα κελιά των μοναστηριών. Αν σ' όλα αυτά προσθέσουμε τις δύσκολες συνθήκες κάτω από τις οποίες ζούσαν κατά τον 15^ο και 16^ο αιώνα οι υπόδουλοι Έλληνες, μπορούμε εύκολα να αντιληφθούμε με ποιον τρόπο παραποιήθηκαν στοιχεία του καθημερινού βίου των κατοίκων των κατακτημένων ελληνικών χωρών.

**«ΤΟ ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΥΖΗΣ**

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

(αρχές 17^{ου} αιώνα - τέλη 18^{ου} αιώνα)

Το δύσκολο έργο της οργάνωσης της εκπαίδευσης ανέλαβε με δική του πρωτοβουλία και με την ανοχή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Στην προσπάθεια αυτή πρωτοστάτησε μια νέα κοινωνική τάξη, που διαμορφώθηκε αυτή την περίοδο, οι έμποροι, καθώς και η κοινωνική τάξη των Φαναριωτών.

Τα σπουδαιότερα σχολεία αυτής της περιόδου ήταν:

Ανώτερα ελληνικά σχολεία στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα

- Το καθολικό σχολείο του Αγίου Όρους
- Η Αθωνιάδα Σχολή στο Άγιο Όρος
- Οι σχολές των Ιωαννίνων
- Οι σχολές των Αγράφων
- Η «Νέα Ακαδήμεια» της Μοσχόπολης
- Οι σχολές της Αθήνας
- Οι σχολές της Χίου
- Η σχολή της Πάτμου (Πατμιάδα)
- Η «Ευαγγελική σχολή» της Σμύρνης
- Η σχολή της Δημητσάνας

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ

(μέσα 18^{ου} αιώνα - 1821)

Η ανάπτυξη της ντόπιας βιοτεχνίας, του εμπορίου και της εμπορικής ναυτιλίας οδήγησε στη γένεση της αστικής τάξης. Οι εκπρόσωποι της νέας τάξης αναδείχθηκαν σε θερμούς υποστηρικτές της πνευματικής κίνησης αυτής της περιόδου, που οι ιστορικοί ονόμασαν «νεοελληνικό διαφωτισμό».

Οι ιδέες του ευρωπαϊκού διαφωτισμού άσκησαν επίδραση στους υπόδουλους Έλληνες. Αποτέλεσμα των παραπάνω ήταν η ίδρυση νέων σχολείων, «των νεωτεριστικών» στα οποία επιχειρήθηκε η διδασκαλία των νέων επιστημών και ιδεών, που γνώριζαν ευρύτατη διάδοση στην Ευρώπη και η εφαρμογή νέων παιδαγωγικών μεθόδων.

Η κήρυξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 επέφερε και τη διακοπή των σχολείων αυτών και ανυπολόγιστες συνέπειες για την παραπέρα πορεία της εκπαίδευσης ολόκληρου του Ελληνισμού.

«Νεωτεριστικά»
σχολεία στην
τουρκοκρατούμενη
Ελλάδα

- Η Ακαδημία Κυδωνιών (Αϊβαλί στα τουρκικά)
- Το Φιλολογικό Γυμνάσιο Σμύρνης
- Το Γυμνάσιο Χίου
- Η σχολή Μηλεών Πηλίου
- Το Επιστημονικό Γυμνάσιο της Αθήνας
- Η Καπλαναία σχολή των Ιωαννίνων

ΙΔΡΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

«ΠΡΩΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ», ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΥΖΗΣ

Την ίδρυση των σχολείων αναλάμβαναν σε ορισμένες περιπτώσεις πλούσιοι έμποροι και κοινοτικοί άρχοντες. Κυρίως, όμως, υπεύθυνη αρχή για την ίδρυση και λειτουργία των σχολείων ήταν το Πατριαρχείο.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Τα σχολεία στη διάρκεια της τουρκοκρατίας συντηρούνταν από:

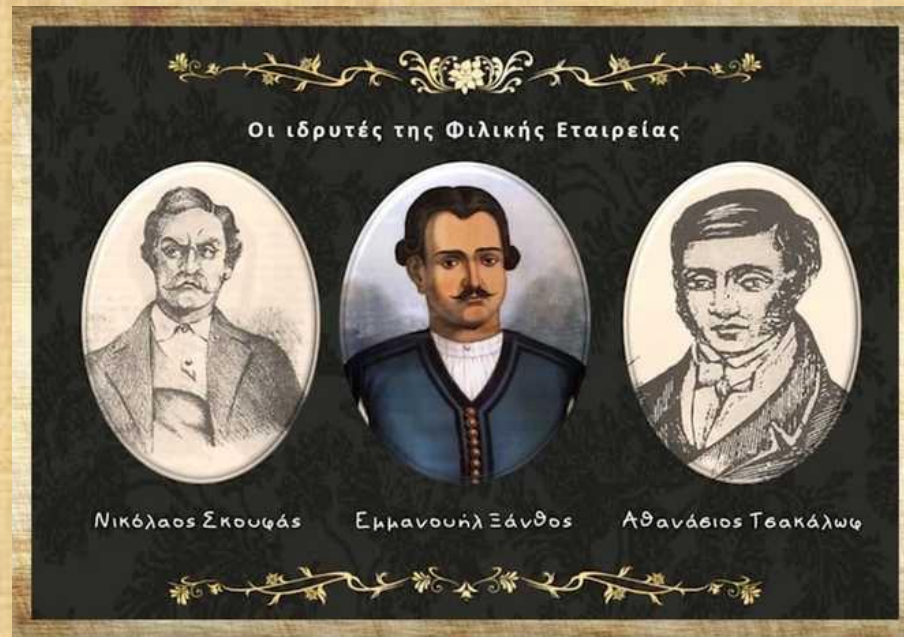
- Δωρεές πλουσίων Ελλήνων της διασποράς και του εσωτερικού, ανώτερων κληρικών και Φαναριωτών
- Την τοπική Εκκλησία
- Τις Κοινότητες
- Τις επαγγελματικές συσσωματώσεις (συντεχνίες) των βιοτεχνών ή των εμπόρων της πόλης
- Τα δίδακτρα που πλήρωναν μόνο οι μαθητές εύπορων οικογενειών σε περιπτώσεις οικονομικής δυσπραγίας των σχολείων, παρ' όλο που η παιδεία στα χρόνια της τουρκοκρατίας ήταν δωρεάν.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ

Η φοίτηση στα κοινά όσο και στα ελληνικά σχολεία μέσης και ανώτερης βαθμίδας ήταν αποκλειστικό προνόμιο των αρρένων. Πλην των πιο εύπορων κοριτσιών που διδάσκονταν κατ' οίκον.

Η ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Λάζαρος Μ.

&

Γιώργος Π.

Η ίδρυση της Φιλικής Εταιρίας

- ❖ Η Φιλική Εταιρία ιδρύθηκε στην Οδησό, στις 14 Σεπτεμβρίου 1814 από τους εμπόρους Νικόλαο Σκουφά, Εμμανουήλ Ξάνθο και Αθανάσιο Τσακάλωφ. γάνωση της Εταιρίας τελειοποιήθηκε στα τέλη του 1817 στην Κωνσταντινούπολη, όπου μεταφέρθηκε η έδρα της.
- ❖ Η δύναμη της Εταιρίας βασιζόταν στην μυστικότητα της (Αόρατης και Κινητικής Αρχής).
- ❖ Η φιλική Εταιρία είχε αρχικά πέντε βαθμίδες: των αδελφοποιητών, των συστημένων, των ιερέων, των ποιμένων και των αρχιποιμένων, ενώ αργότερα προστέθηκαν οι βαθμίδες των αφιερωμένων για τους στρατιωτικούς

Κώδικας Αδελφοποιητών

- ▣ Η φιλική Εταιρία χρησιμοποίησε κωδικοποιημένη γλώσσα και συνθηματικές χειρονομίες, «τα σημεία», για την αναγνώριση και επικοινωνία των μελών της κάθε βαθμίδας.
- ▣ Η εταιρία φανέρωνε ελάχιστα μυστικά της στα μέλη του πρώτου βαθμού «αδελφοποιητοί». Παράλληλα, απαγορευόταν στους αδελφοποιητούς να γνωρίζουν ό,τι αφορούσε στα μέλη που είχαν βαθμό ανώτερο από το δικό τους.

Η μύηση στη Φιλική Εταιρία

- ▣ Η διαδικασία της μύησης διαρκούσε αρκετές ημέρες
- ▣ Όταν ο μνημένος έδινε το «Μεγάλο Όρκο» ακολουθούσε η «καθιέρωση», δηλαδή η αποδοχή του νέου φιλικού ως μέλους της Εταιρίας και του δινόταν το «εφοδιαστικό» γράμμα.

Η δράση της Φιλικής Εταιρίας

- ▣ Η Φιλική Εταιρία ήταν η σημαντικότερη από τις οργανώσεις που σχηματίστηκαν για την προετοιμασία της επανάστασης για την απελευθέρωση των Ελλήνων.
- ▣ Σύμφωνα με το αρχικό σχέδιο στρατολογίας που εκπόνησε ο Σκουφάς η όλη δουλειά έπρεπε ν' αρχίσει από τους μεγαλέμπορους, να προχωρήσει στους πλοιοκτήτες και πλοίαρχους και να επεκταθεί στις τάξεις των εργαζομένων ώστε πρώτα να αποκτήσει κύρος η Φιλική Εταιρεία και κατόπιν να γιγαντωθεί οργανωτικά.
- ▣ Η πράξη απέδειξε ότι ο υπολογισμός ήταν λανθασμένος γιατί οι μεγαλέμποροι Έλληνες της Μόσχας Ζωσιμάδες, Ριζαρήδες και άλλοι δευτερότεροι έδιωξαν τον Σκουφά και τον χλεύασαν, τον απείλησαν δε να τον καταδώσουν στην τσαρική αστυνομία.

- ▣ Έγκαιρα ο Σκουφάς κατάλαβε ότι το ανθρώπινο υλικό που θα τον ακολουθούσε πρόθυμα δεν άνηκε στους μεγαλέμπορους, άλλα στους εμποροϋπαλλήλους και τα άλλα μικροαστικά στοιχεία του παροικιακού ελληνισμού, γι' αυτό άλλαξε με τόλμη τα σχέδια και αφού με ελιγμούς κατάφερε να στρατολογήσει τον Παναγιώτη Σέκερη, προχώρησε στον προσεταιρισμό των υπαλλήλων και των μικρών εμπόρων.
- ▣ Για να πετύχει τη συσπείρωση των μικροαστικών στοιχείων, των μεσαίων και μικρών έμπορων στη Φιλική Εταιρεία, ο Σκουφάς προέκρινε ως ποιο κατάλληλους τούς διανοουμένους, που στη στρατολογία τους έδωσε ιδιαίτερη προσοχή.

- ▣ Το τελικό επαναστατικό σχέδιο επαναστατικής δράσης στηριζόταν στην πιθανότητα ότι οι Τούρκοι θα εισβάλλανε στις ηγεμονίες μόλις εκδηλωνόταν ο επαναστατικός σπινθήρας, με συνέπεια να κηρυχθεί ρωσοτουρκικός πόλεμος και να ξεκαθαριστεί η κατάσταση με τη δύναμη των ρωσικών όπλων.
- ▣ Το σχέδιο αυτό δεν εκτελέστηκε. Η αγγλική προδοσία, που μέσω του πρεσβευτή στην Πόλη Στράγκφορντ Κάννιγκ που ειδοποίησε την Πύλη για την ετοιμαζόμενη εξέγερση το ανέτρεψαν.
- ▣ Μπροστά στο φόβο να καταπνιγεί η Επανάσταση πριν καν εκραγεί, ο Υψηλάντης και οι επιτελείς του αποφάσισαν να ξεκινήσουν την εξέγερση στις ηγεμονίες ώστε να προσελκυσθεί εκεί η προσοχή των Τούρκων και να δοθεί αργότερα ο καιρός για ένα ξεσηκωμό στην Ελλάδα.

- ▣ Στην επίσπευση της εφαρμογής του δευτέρου σχεδίου έπαιξε ρόλο και η πίεση των κοτζαμπάσηδων πάνω στον Υψηλάντη, που δεν ήθελαν να ανάψει πολεμική εστία στο Μοριά.
- ▣ Επίσης ο Υψηλάντης υπολόγισε πολύ στην περίπτωση ότι ο φίλος του Δεκεμβριστής Ρώσος στρατηγός Ορλώφ θα περνούσε με το στρατό που διοικούσε τον Προύθο και θα τον βοηθούσε ενεργά.
- ▣ Η Ανωτάτη Αρχή πήρε την απόφαση της εξέγερσης στη Μολδοβλαχία. Σύμφωνα με το νέο σχέδιο θα ξεσηκώνονταν πρώτα οι ηγεμονίες και θα ακολουθούσαν η Σερβία και η Βουλγαρία. Και όταν οι ενωμένες επαναστατικές δυνάμεις θα ζύγωναν στη Μακεδονία, θα ξεσηκωνόταν και η ελληνική περιοχή και όλες οι δυνάμεις από τα βόρεια, τα νότια και τα δυτικά θα βιάδιζαν προς την Πόλη και θα γκρέμιζαν την τουρκική εξουσία.

- ▣ Η Ανωτάτη Αρχή πήρε την απόφαση της εξέγερσης στη Μολδοβλαχία. Σύμφωνα με το νέο σχέδιο θα ξεσηκώνονταν πρώτα οι ηγεμονίες και θα ακολουθούσαν η Σερβία και η Βουλγαρία. Και όταν οι ενωμένες επαναστατικές δυνάμεις θα ζύγωναν στη Μακεδονία, θα ξεσηκωνόταν και η ελληνική περιοχή και όλες οι δυνάμεις από τα βόρεια, τα νότια και τα δυτικά θα βιάδιζαν προς την Πόλη και θα γκρέμιζαν την τουρκική εξουσία.
- ▣ Στις 22 Φλεβάρη 1821 ο Υψηλάντης πέρασε τον Προύθο και κατέλαβε το Ιάσιο. Από εκεί με προκηρύξεις του καλεί Έλληνες και Ρουμάνους να πάρουν τα όπλα και να χτυπήσουν τον κοινό εχθρό. Τους Ρουμάνους διαβεβαίωσε στις προκηρύξεις του ότι ήταν περαστικός από τις ηγεμονίες και σκοπός του έμενε πάντα η πορεία του προς την Ελλάδα για να την απελευθερώσει.

- ▣ Μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα προσήλθαν κάτω από τις σημαίες του πάνω από 2.000 Έλληνες, Βούλγαροι, Σέρβοι και Αρβανίτες πολεμιστές. Κατά της πορείας του προς τη Βλαχία ο αριθμός ανέβηκε στις 7.000, ενώ 400 σπουδαστές αποτέλεσαν τον Ιερό Λόχο. Μια Παμβαλκανική στρατιά ήταν έτοιμη να πολεμήσει κάτω από τις διαταγές τού Υψηλάντη, ενώ το κίνημα των Πανδούρων του Τούντορ Βλαδιμηρέσκου βρισκόταν σε άμεση επαφή και συμφωνία για κοινή δράση με το στρατό της Φιλικής Εταιρείας.
- ▣ Εφτά ολόκληρα χρόνια η «Φιλική Εταιρία», παρά τις δυσκολίες της και τις ιδεολογικές της ταλαντεύσεις, δούλεψε ασταμάτητα για τον ξεσηκωμό του έθνους και των άλλων Βαλκανικών λαών.

- ▣ Προετοίμασε τις συνειδήσεις, ξύπνησε τη φλόγα του πατριωτισμού, οργάνωσε τις μάζες, μάζεψε χρήματα, τσάκισε την ηττοπάθεια και την προδοσία, προήγαγε την υπόθεση συνεργασίας των Βαλκανικών λαών στο πνεύμα τού Ρήγα, και προετοίμασε σοβαρά τον ένοπλο αγώνα. Το έργο της αποτελεί μια δοξασμένη σελίδα της εθνικής μας και της κοινής Βαλκανικής ιστορίας.

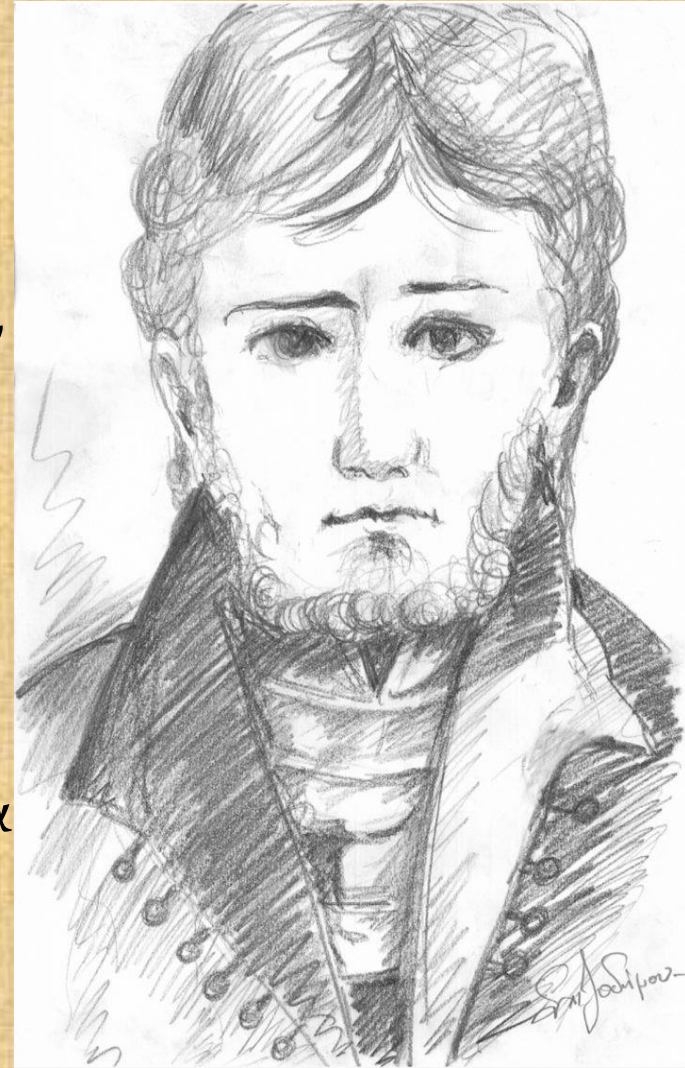
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΠΑΠΠΑΣ

Η ζωή του και η συνωμοτική δράση του

Ιωάννης Μ.
&
Κωνσταντίνος Σ.

Τα παιδικά του χρόνια

- ▣ Ο Αριστείδης Παππός γεννήθηκε στο Βαρούσι Τρικάλων, το 1793.
- ▣ Ο πατέρας του ήταν έμπορος και είχε οίκο στο Βουκουρέστι.
- ▣ Οι εποχές τότε ήταν δύσκολες, λόγω των επιδημιών και των τούρκικων επιδρομών.
- ▣ Μέχρι τα 5 του έτη έπαιζε με τον μικρότερό του αδελφό, των Ζήνωνα.
- ▣ Το 1798, εγγράφεται στη σχολή Τρίκκης και την τελειώνει με άριστους βαθμούς και μετακομίζει στα Ιωάννινα, όπου συμμετάσχει στη Μουσάτσειο Σχολή, για να γίνει κληρικός.

Ο Αριστείδης Παππός

Η περίοδος από τις σχολές μέχρι τη μύηση του στη Φιλική Εταιρία

- ▣ Το 1806 μετακομίζει στη Νάπολη, για να συνεχίσει τις σπουδές του. Εκεί βρίσκει έναν φίλο του από τον οποίο επηρεάζεται για τον φιλελευθερισμό
- ▣ Πηγαίνει στη Βιέννη όπου συναντά τον Γαζή και μαζί εγγράφουν ελληνικά βιβλία.
- ▣ Εκεί συναντά και τον Καποδίστρια, ένα σημαντικό πρόσωπο της Επανάστασης, όπου συζητάνε για τα γεωπολιτικά
- ▣ Μετά από κάποιους μήνες η Φιλόμουση Εταιρία Βιέννης ιδρύεται, με πρωτεργάτες τον Παππά και τον Καποδίστρια

Ο χάρτης της Βιέννης

Η αρχή της συνωμοτικής του δράσης και ο ρόλος του

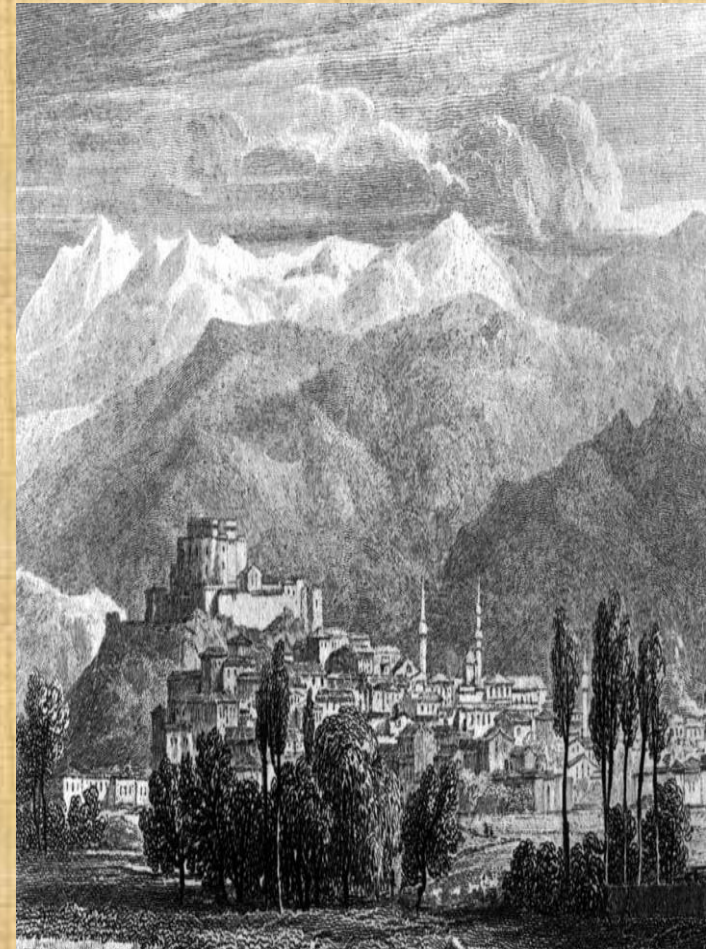
- ▣ Το 1814, στην Οδησό μαζί με τους Σκουφά, Τσακάλωφ, Ξάνθο και Καποδίστρια ιδρύουν την Φιλική Εταιρία, όμως ο Παππάς και ο Καποδίστριας κρατάνε την ανωνυμία τους.
- ▣ Αφού ο Σκουφάς πεθαίνει ,ο Παππάς παίρνει τη θέση του, αλλά διαγράφει την ανωνυμία του.
- ▣ Του ανατίθεται να συγκεντρώσει Φιλικούς

Η μύηση στην Φιλική
Εταιρία

Τα ταξίδια του σε διάφορες ελληνικές πόλεις

- ▣ Καταφτάνει στη Ζάκυνθο και οργανώνει την άμυνα του νησιού. Συναντά τον Κολοκοτρώνη και του ανακοινώνει για την έναρξη της επανάστασης
- ▣ Επίσης οργανώνει ταμείο στα Επτάνησα και συναντά τον Καποδίστρια κρυφά στην Κέρκυρα.
- ▣ Μετά ταξιδεύει στην Πάτρα και βρίσκει τον Ιωάννη Βλασσόπουλο.
- ▣ Συνεχίζει τα ταξίδια του σε διάφορα ελληνικά κέντρα
- ▣ Στα ταξίδια του ερωτεύεται την Ευανθία
- ▣ Στις Μηλιές συναντά τυχαία τον Γαζή και συνεχίζει την αποστολή του στο να συγκεντρώσει Φιλικούς

Η Πάτρα το 1821

Ο ελεύθερος χρόνος του μέχρι την Επανάσταση

- ▣ Στη συνάντηση του Ισμαηλίου του ανατίθεται να επικοινωνήσει με τον Σέρβο αρχηγό.
- ▣ Στη διάρκεια των προετοιμασιών συναντά τον Πούσκιν, τον μεγάλο Ρώσο ποιητή και μετά από μια παρεξήγηση τελικά συμφιλιώνονται, μέχρι και ο Πούσκιν έγραψε ποίημα για τον δίκαιο αγώνα των Ελλήνων.
- ▣ Επρόκειτο να συναντηθούν ο Παππάς με τον Πέτροβιτς, τον αντιπρόσωπο των Σέρβων

Ο Πούσκιν

Το ταξίδι του στη Σερβία

- ▣ Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του δέχεται επίθεση και ο Γιόβαν Ρογκομπέτσιν τον συλλαμβάνει
- ▣ Ο Ρογκομπέτσιν τον στέλνει στον πασά στο Βιδίνι
- ▣ Όμως τελικά ξεφεύγει και για να μην τον πυροβολήσουν πέφτει από έναν καταρράκτη στον Δούναβη
- ▣ Μετά από λίγες μέρες και αφού η προσπάθεια των Φιλικών να τον βρουν απέτυχε, ο Παππάς αυτοκτόνησε
- ▣ Ο θάνατος του Παππά το 1821 ήταν ένα μεγάλο πλήγμα για τους Φιλικούς

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ 1821 Η ΖΩΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥΣ

Ευθύμιος Μ.
&
Αλέξανδρος Σ.

Οι ήρωες του αγώνα στον Μοριά

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο «Γέρος του Μοριά» (1770-1843)

Ένας από τους μεγαλύτερους ήρωες της Επανάστασης του 1821, στρατιωτικός και πολιτικός. Φιλικός. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ήταν αρχιστράτηγος και ηγετική μορφή της Επανάστασης του 1821, οπλαρχηγος, πληρεξούσιος, Σύμβουλος της Επικράτειας. Το ψευδώνυμό του ήταν Γέρος του Μοριά. Στις 23 Μαρτίου 1821 μαζί με τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, απελευθέρωσαν την Καλαμάτα. Πρωταγωνίστησε σε πολλές στρατιωτικές επιχειρήσεις του Αγώνα, όπως στη νίκη στο Βαλτέτσι (13 Μαΐου 1821), στην **άλωση της Τριπολιτσάς** (23 Σεπτεμβρίου 1821), στην καταστροφή της στρατιάς του Δράμαλη **στα Δερβενάκια** (26 Ιουλίου 1822), όπου διέσωσε τον Αγώνα στην Πελοπόννησο, αφού πρυτάνευσαν η ευφυΐα και η τόλμη του στρατηγικού του νου. Οι επιτυχίες αυτές τον ανέδειξαν σε **αρχιστράτηγο της Πελοποννήσου**.

Μαυρομιχάλης Πέτρος (Πετρόμπεης) (1773-1848)

Ηγέτης της Επανάστασης, φιλικός. Οπλαρχηγός και πολιτικός. Ήταν γόνος της ιστορικής μανιάτικης οικογένειας των Μαυρομιχαλαίων, τελευταίος Μπέης της Μάνης, οπλαρχηγός του 1821, αναδειχθείς "αρχιστράτηγος των σπαρτιατικών δυνάμεων" και πρωθυπουργός της Ελλάδας από τη θέση του προέδρου του Εκτελεστικού Σώματος του ελληνικού κράτους. Στις 17 Μαρτίου του 1821 υψώνοντας το λάβαρο του Αγώνα στην Αρεόπολη τέθηκε επικεφαλής πέντε χιλιάδων Μανιατών και προχώρησε μαζί με άλλους οπλαρχηγούς στην απελευθέρωση της Καλαμάτας.

Μαυρομιχάλης Πέτρος (Πετρόμπεης) (1773-1848)

Στις 25 Μαρτίου ο Πετρόμπεης συγκρότησε την Μεσσηνιακή Γερουσία, με πρόεδρο τον ίδιο όπου και εκδίδει την ιστορική διακήρυξη (Προειδοποίηση) προς τις Ευρωπαϊκές Αυλές, την οποία υπέγραψαν ο ίδιος ως αρχιστράτηγος, και όλα τα μέλη της Γερουσίας. Στην Α' Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου εκλέχτηκε αντιπρόεδρος του Βουλευτικού, ενώ κατά τη διάρκεια της Επανάστασης διετέλεσε πρόεδρος της Β' Εθνοσυνέλευσης (1823), πρόεδρος του Βουλευτικού (1823), πρόεδρος του Εκτελεστικού (1823).

Η δράση του στον στρατιωτικό τομέα ήταν αξιόλογη. Πήρε μέρος στην Άλωση της Τριπολιτσάς, της Καλαμάτας και του Άργους, καθώς και στην άμυνα του Μεσολογγίου. Επίσης, σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε και στην άμυνα της Μάνης από την επίθεση των Τουρκοαιγυπτίων και συγκεκριμένα του Ιμπραήμ. Κατά τη διάρκεια του Απελευθερωτικού Αγώνα δύο γιοι του Πετρόμπεη σκοτώθηκαν σε μάχες, οι Ηλίας και Ιωάννης Μαυρομιχάλης.

Γρηγόριος Δικαίος ή (Φλέσσας) (Παπαφλέσσας) (1786-1825)

Κληρικός, αγωνιστής του 1821 από τους διασημότερους αγωνιστές. Επειδή ήρθε σε σύγκρουση με τους Τούρκους, έφυγε από την Πελοπόννησο και κατέληξε στην Κωνσταντινούπολη όπου χειροτονήθηκε αρχιμανδρίτης και μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία (1818) της οποίας έγινε ένας από τους φλογερότερους απόστολους

Όταν ο Ιμπραήμ εισέβαλε στην Πελοπόννησο, ο Παπαφλέσσας αντιμετώπισε τα στρατεύματα του Ιμπραήμ στο Μανιάκι. (20 Μαΐου 1825). Η μάχη κράτησε μια ολόκληρη μέρα και κατέληξε στην εξόντωση του Παπαφλέσσα και των ανδρών του. Ο ηρωικός θάνατος του Παπαφλέσσα εντυπωσίασε πολύ τον Ιμπραήμ.

Νικήτας Σταματελόπουλος ή (Νικηταράς) (1782-1849)

Ένα από τα πιο δραστήρια μέλη της Φιλικής Εταιρείας και από τους πιο σημαντικούς και γενναίους αγωνιστές του 1821. Ήταν ξακουστός για τη γρηγοράδα του στο τρέξιμο. Συντηρούσε δικό του Σώμα Ενόπλων με άνδρες που προέρχονταν από διάφορα μέρη της Ελλάδας. Με την έκρηξη της Επανάστασης, στην πρώτη Μάχη που δόθηκε στο **Βαλτέτσι** της Αρκαδίας στις 12 και 13 Μαΐου του 1821, ο Νικηταράς, με 200 άντρες κατάφερε να αποκρούσει 2.000 Τούρκους που επιτίθεντο με πυροβολικό. Επειδή έπεσαν πολλοί Τούρκοι από το χέρι του σ' εκείνη τη Μάχη, οι άντρες του τον ονόμασαν Τουρκοφάγο.

Διακρίθηκε και στις μάχες που ακολούθησαν, κυρίως δε στην **πολιορκία και την άλωση της Τρίπολης**, αλλά και στα **Δερβενάκια**.

“Νικηταρά - Νικηταρά πού 'χεις στα πόδια σου φτερά και στην καρδιά ατσάλι”.

Μακρυγιάννης Ιωάννης (1797-1864)

Ένας από τους πιο ξεχωριστούς αγωνιστές και ηγέτες της Επανάστασης του 1821. Φιλικός, έλαβε μέρος σε πολλές μάχες. Το 1823 συνεργαζόμενος με το σώμα του Νικηταρά συμμετείχε σε μια σειρά στρατιωτικών επιχειρήσεων στη Στερεά Ελλάδα. Το 1825 υπερασπίστηκε το **Νεόκαστρο** από τον Ιμπραήμ έως τη πτώση του. Στις 13 Ιουνίου 1825, μαζί με το Δημήτριο Υψηλάντη, αντιμετώπισε με μεγάλη επιτυχία τους Τούρκους στους **Μύλους** της Αργολίδας και τους ανάγκασε να υποχωρήσουν σώζοντας την επανάσταση στην Πελοπόννησο. Συμμετείχε επίσης στην πολιορκία της **Ακρόπολης**. Έγραψε "Απομνημονεύματα".

Οι ήρωες του αγώνα στη Ρούμελη

Αθανάσιος Διάκος (1788-1821)

Ήρωας της Ελληνικής Επανάστασης, από τη Μουσουνίτσα της Παρνασσίδας. Το πραγματικό επώνυμο ήταν Μασανέτας ή Γραμματικός - το προσωνύμιο οφείλεται στην ιδιότητά του. Το 1820 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και έγινε οπλαρχηγός και αρματολός Λιβαδειάς. Την 1η Απριλίου 1821 κήρυξε την Επανάσταση στη Λιβαδειά και, μαζί με τους Δυοβουνιώτη, Πανουργιά κ.α. ξεκαθάρισε σχεδόν όλη τη Στερεά από τους Τούρκους. Ο Διάκος κατέλαβε τη γέφυρα της Αλαμάνας (Σπερχειού) κοντά στις Θερμοπύλες και περίμενε τον Ομέρ Βρυώνη. Στη μάχη που ακολούθησε σκοτώθηκαν σχεδόν όλοι οι Έλληνες μαχητές (γύρω στους 300) και ο Διάκος, τραυματίας, πιάστηκε αιχμάλωτος. Αρνήθηκε να αλλαξοπιστήσει και γι' αυτό βρήκε μαρτυρικό θάνατο.

Γεώργιος Καραϊσκάκης (1782-1827)

Γεννήθηκε το 1782 στο Μαυρομάτι της Καρδίτσας. Η μητέρα του, μετά τον θάνατο του Ιωάννη Μαυρομματιώτη, που ήταν ο πρώτος σύζυγός της, έγινε καλόγρια.

Από την παιδική του ηλικία ήδη, έκανε τα πρώτα βήματά του ως κλέφτης. Νεαρός έπεσε στα χέρια του Αλή Πασά των Ιωαννίνων, φυλακίσθηκε, εκεί όμως έμαθε και κάποια γράμματα. Λιποτάκτησε και πήγε στον Κατσαντώνη.

Ο Καραϊσκάκης, καπετάνιος των Αγράφων, το 1822, στον Άγιο Βλάσιο νίκησε τον στρατό του Ομέρ Βρυώνη και του Κιουταχή.

Ο Καραϊσκάκης, αρχιστράτηγος της Στερεάς Ελλάδας, πυροβολήθηκε από τους Τούρκους και σκοτώθηκε στο Φάληρο το 1827.

Μάρκος Μπότσαρης (1790-1823)

Καπετάνιος ων Σουλιωτών μνημένος στη Φιλική Εταιρία.

Όταν ξέσπασε η Επανάσταση, συμμετείχε στη πολιορκία της Άρτας, έλαβε μέρος στη μάχη του Πέτα (4 Ιουλίου 1822), ενώ βρέθηκε μεταξύ των υπερασπιστών στην πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου το 1822. Τότε του δόθηκε ο τίτλος του στρατηγού της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, γεγονός που προκάλεσε την αντιζηλία των άλλων οπλαρχηγών, κάτι που εξόργισε τον Μπότσαρη, ο οποίος μπροστά τους έσκισε το χαρτί του διορισμού του λέγοντας: "Όποιος είναι άξιος παίρνει το δίπλωμα με το σπαθί του από τον πασά!". Αυτή η μεγαλοπρεπής πράξη του αποδεικνύει την ανιδιοτέλειά του και την αγάπη του για την πατρίδα.

Ο αγώνας στη θάλασσα

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα-Πινότση (1771-1825)

Κατάγεται από τις Σπέτσες, αλλά γεννήθηκε στις φυλακές της Κωνσταντινούπολης κατά την διάρκεια που οι γονείς της ήταν φυλακισμένοι στις 11 Μαΐου το 1771.

Πέθανε τον Μάιο του 1825 με άδοξο τρόπο κατά την διάρκεια ενδοοικογενειακής διαμάχης. Ήταν από τις λίγες γυναίκες που ανέλαβαν πρωταγωνιστικό ρόλο στην επανάσταση. Προσέφερε στον αγώνα 4 πλοία, τα οποία συντηρούσε μόνη της. Μεταξύ αυτών και το πλοίο Αγαμέμνωνας που το ναυπήγησε με δικά της χρήματα. Συμμετείχε σε πολλές επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της Επανάστασης.

Δημήτριος Παπανικολής (1790-1855)

Ατρόμητος μπουρλοτιέρης, γεννήθηκε στα Ψαρά, γόνος ναυτικής οικογένειας. Από πολύ μικρός, ακολουθώντας τον πατέρα του έγινε ναυτικός και πολέμησε κατά των πειρατών.

Όταν ξέσπασε η επανάσταση. Γενναίος και θαρραλέος ο νεαρός Παπανικολής προέβη σε μεγάλες νίκες κατά του Οθωμανικού στόλου. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στις 27 Μαΐου του 1821 βύθισε Οθωμανικό πλοίο που κατευθυνόταν στην Πελοπόννησο και την γενναία αυτή πράξη επανέλαβε τον Αύγουστο του 1824 στη ναυμαχία του Γέροντα.

Ο Δημήτριος Παπανικολής έγινε θρύλος. Η ναυτική του σταδιοδρομία έληξε όταν διορίστηκε πρόεδρος του Ναυτοδικείου θέση που διατήρησε ως θάνατό του.

Κωνσταντίνος Κανάρης (1795-1877)

Ηγετική μορφή του '21, στρατιωτικός και πολιτικός από τα Ψαρά. Ο Κανάρης δεν είχε μνηθεί στη Φιλική Εταιρεία, αλλά από τις πρώτες επιχειρήσεις άρχισε να εξειδικεύεται στα πυρπολικά.

Πυρπολεί την ναυαρχίδα του του τουρκοαιγυπτιακού στόλου στη Χίο (6 - 7 Ιουνίου 1822). Ανατινάζει τουρκικό δίκροτο (28 Οκτωβρίου 1822). Πυρπολεί τουρκική φρεγάτα κοντά στη Σάμο (5 Αυγούστου 1824), εκδικούμενος την καταστροφή της Κάσου και της πατρίδας του. Πυρπολεί τουρκική κορβέτα στα ανοιχτά της Μυτιλήνης (23-24 Σεπτεμβρίου 1824).

Ήταν θερμός υποστηρικτής του Ιωάννη Καποδίστρια. Έγινε πολλές φορές υπουργός και δύο φορές πρωθυπουργός. Ο ναύαρχος, όπως τον αποκαλούσε ο λαός, πέθανε στις 2 Σεπτεμβρίου 1877.

Μαντώ Μαυριγέννους (1796-1848)

Ηρωίδα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Γεννήθηκε στην Τεργέστη. Πήρε μέρος στην εκστρατεία εναντίον των Τούρκων της Καρύστου και πολέμησε στο Πήλιο εναντίον του Σελίμ πασά, και στη Φθιώτιδα.

ΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 1821 ΣΤΑ ΤΡΙΚΑΛΑ

Βασίλειος Χ.

Χρηστόδουλος Χατζηπέτρος (1794-1869)

Ο Χρηστόδουλος Χατζηπέτρος, βλάχος από το Βετερνικ, (Νεραϊδοχώρι), γόνος της ξακουστής γενιάς των Χατζηπετραίων, είναι η σημαντικότερη μορφή του αγώνα στα Τρίκαλα.

Ο βαθύπλουτος πατέρας του τον έστειλε στις Σέρρες για να μάθει γράμματα αλλά αυτός διέκοψε τα μαθήματα και πήγε στην Βιέννη. Εκεί συνάντησε τον Ναπολέοντα στον οποίο με συγκίνηση του περιέγραψε τα δεινοπαθήματα που υπέφερε η πατρίδα του και του ζήτησε την βοήθεια των δυνάμεών του.

Ο Χριστόδουλος παρέμεινε στην Βιέννη μέχρι το 1813 και μετά επέστρεψε στην πατρίδα του. Το 1817 διορίστηκε από τον Αλή πασά ως γραμματέας. Στη Φιλική Εταιρεία μυήθηκε δύο χρόνια αργότερα. Από εκείνη την στιγμή, η μόνη του μέριμνα ήταν η απελευθέρωση της πατρίδας του.

Με την έναρξη της επανάστασης άρπαξε και αυτός τα όπλα και με μεγάλο ενθουσιασμό σχημάτισε δικό του σώμα και πήρε μέρος σε μάχες από άκρη σε άκρη αναζητώντας τους κινδύνους, τις μάχες και τον θάνατο. Διέπρεψε για την ανδρεία του. Ο Ασπροπόταμος, η Καλαμπάκα, το Νεόκαστρο, το Μεσολόγγι, είναι ένδοξοι μάρτυρες του ηρωισμού του.

Κατά την έξοδο της φρουράς, βγήκε και αυτός από το Μεσολόγγι επικεφαλής τετρακοσίων, με το ξίφος στο χέρι και πέρασε μέσα από τους Τούρκους πολεμώντας και βγήκε σώος και αβλαβής. Μετά την επανάσταση υπηρέτησε επί Καποδίστρια και επί Όθωνα με βαθμό στρατηγού, και ως υπασπιστής του βασιλιά.

Γρηγόριος Λιακατάς

Ο Γρηγόρης Λιακατάς γεννήθηκε γύρω το 1799 κατά άλλους στον Ασπροπόταμο και κατά άλλους στο Ξηρόμερο. Ήταν ο μεγάλος γιος του Θύμιου Λιακατά και τα αδέρφια του ήταν ο Μήτρος, ο Σωτήρης, ο Κώστας και η πανέμορφη Δέσπω που με την βία την πήρε ο Αλή Πασάς στο χαρέμι του.

Ο Θύμιος Λιακατάς περνούσε τα καλοκαίρια του στα βουνά των Τζουμέρκων και ξεκαλοκαίριαζε στον Καρβασαρά (Αγρίνιο).

Γύρω στο 1820 ο Αλή Πασάς αρπάζει την κόρη του, την πανέμορφη Δέσπω και για να εξευμενίσει την οικογένεια του διορίζει τον Γρηγόρη Λιακατά αρματολό στον Κλεινοβό του Ασπροποτάμου, που ανήκε στο αρματολίκι του Ν. Στουρνάρη. Η επανάσταση στην επαρχία Ασπροποτάμου ξεκίνησε τον Ιούλιο του 1821 από τους οπλαρχηγούς Γρηγόρη Λιακατά, Ν. Στουρνάρια και Γιωργάκη Βελή από τα Άγραφα.

Έπειτα από την μάχη του Κόρμπου (5 Αυγούστου 1823) ο Γ. Λιακατάς έφυγε από τον Ασπροπόταμο και κατέβηκε στο Μεσολόγγι για να μπορέσει να προσφέρει περισσότερες υπηρεσίες στη πατρίδα, αλλά και για να βρίσκεται κοντά στην οικογένεια του, η οποία βρισκόταν στην Κεφαλονιά.

Στην πολιορκία του Μεσολογγίου και σε μία από τις επιθέσεις του Κιουταχή ο Γρηγόρης Λιακατάς έχασε το δεξί του μάτι από έκρηξη βόμβας

Το 1824 μαζί με τον πεθερό του ανέβηκαν ξανά στον Ασπροπόταμο για να ξαναφύγουν, αλλά δεν κατάφεραν να επιστρέψουν, αφού, λίγο αργότερα, και οι δύο, θα πέσουν μαχόμενοι για την ελευθερία έθνους.

Νικόλαος Στουρνάρας (1778-1826)

Οπλαρχηγός στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας από τα Στουρναραίικα. Το αρματολίκι του ήταν στην περιοχή του Ασπροποτάμου που σε όλη τη διάρκεια της περιόδου του Αλή πασά ήταν ονομαστό κέντρο ενόπλων σωμάτων.

Έδρασε κατά την Επανάσταση κυρίως στη Δυτική Στερεά. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και συμμετείχε στη σύσκεψη των οπλαρχηγών της Στερεάς, που έγινε στις αρχές του 1821 στη Λευκάδα. Μετείχε ενεργά στην επανάσταση στον Ασπροπόταμο και πολέμησε επίσης στη Στερεά και την Πελοπόννησο, διακριθείς ιδιαίτερα στο Βουργαρέλι το 1824. Το αρματολίκι του στον Ασπροπόταμο υπήρξε θρυλικό.

Μετά την καταστολή της Επανάστασης στον Όλυμπο το 1822, ο Στουρνάρας συγκέντρωσε γύρω του όσους επαναστάτες και φιλέλληνες διέφυγαν και την άνοιξη του 1823 συνεργάστηκε με τον Καραϊσκάκη, στην αντίσταση εναντίον των Τούρκων που επεδίωκαν το "προσκύνημα" των αρματολών στη Στερεά και τη Θεσσαλία.

Συμμετείχε στις μάχες εναντίον της στρατιάς του Ομέρ Βρυώνη στη Δυτική Στερεά το 1823 και το 1824. Πήρε μέρος στην Γ' Συνέλευση της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος στο Ανατολικό

Υπήρξε ονομαστός για τον πατριωτισμό και την ανδρεία του.

Σκοτώθηκε ηρωικά κατά την έξοδο του Μεσολογγίου.

Απόστολος Χατζής

Ο Απόστολος Χατζής, ιερέας από τη Δέση με 80 συντρόφους του, κατατάχθηκε στο σώμα του Νικόλαου Στουρνάρα και από το 1823-1828 πολέμησε στο πλευρό του Χατζηπέτρου, στην πολιορκία του Μεσολογγίου και στο Νιόκαστρο Μεσσηνίας

Νικόλαος Δημητρίου (ο Ασπροποταμίτης)

- ▣ Αγωνιστής καθ' όλη τη διάρκεια του αγώνα 1821-1828.
- ▣ Πολέμησε στο Μεσολόγγι, στην Αταλάντη και
- ▣ μετά τη λήξη του αγώνα, εγκαταστάθηκε στο Ξηροχώρι.

Άλλοι Ασπροποταμίτες Αγωνιστές

- ▣ Ο κλεφταρματωλός Γώγος Στρογγύλης από τον Αμάραντο.
- ▣ Το πρωτοπαλίκαιο του Αθανασίου Διάκου Μήτρος Σίμος από την Ανθούσα.
- ▣ Ο αγωνιστής Χρήστος Ζέρβας από το Χαλίκι.
- ▣ Ο φιλικός Οικονόμος Παπαθανασίου από την Τρυγόνα.
- ▣ Ο οπλαρχηγός Στάθης Ευσταθίου από την Καστανιά.

Ο ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Έλενα Μ.
Μαρία Χ.

Τί ήταν και πώς εκφράστηκε ο φιλελληνισμός

Ο φιλελληνισμός ήταν ένα κίνημα συμπαράστασης στους Έλληνες και αναπτύχθηκε, τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Αμερική. Το φαινόμενο του φιλελληνισμού παρουσιάστηκε ιδιαίτερα με τον μεγάλο ξεσηκωμό των Ελλήνων.

Με δυο, κυρίως, τρόπους εκφράστηκε το ρεύμα του φιλελληνισμού στις ευρωπαϊκές χώρες:

1. Συστήθηκαν κοιτάτα, δηλαδή επιτροπές ενίσχυσης της Ελληνικής Επανάστασης.
2. Οργανώθηκαν αρκετές αποστολές εθελοντών, οι οποίοι έσπευσαν να πολεμήσουν στο πλευρό των ελλήνων επαναστατών.

Τα πρώτα φιλελληνικά κομιτάτα

Το 1821 σχηματίζονται οι πρώτες φιλελληνικές επιτροπές , τα κομιτάτα που διοργάνωναν εράνους σε χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής, συγκέντρωναν ρούχα, χρήματα και τρόφιμα για να ανακουφίσουν τη δυστυχία του ελληνικού λαού που κινδύνευε να αφανιστεί από την πείνα και το μαχαίρι του βάρβαρου δυνάστη.

Η συμμετοχή των φιλελλήνων στον αγώνα

Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει στους φιλέλληνες που συμμετείχαν προσωπικά στον Αγώνα. Αν και ο αριθμός τους δεν είναι με ακρίβεια γνωστός, υπολογίζεται ότι περισσότεροι από χίλιοι προσήλθαν στις επαναστατημένες περιοχές. Από τα πρώτα χρόνια της επανάστασης ήρθαν σαν εθελοντές πολλοί Γάλλοι, Ιταλοί, Πολωνοί, Ελβετοί και Βρετανοί. Πολλοί από αυτούς σκοτώθηκαν πολεμώντας για την ελευθερία των Ελλήνων.

Ο φιλελληνισμός στη Γαλλία

Γάλλοι φιλέλληνες αξιωματικοί

Το **φιλελληνικό κύμα** εκδηλώθηκε ασφαλώς με τη μεγαλύτερή του ένταση στη Γαλλία, όπου ο φιλελληνισμός είχε βαθιές ρίζες. Από τα πρώτα χρόνια κιόλας του αγώνα δημοσιεύτηκαν στον γαλλικό τύπο υποστηρικτικά άρθρα για την ελληνική υπόθεση. Γρήγορα επίσης ιδρύθηκαν σωματεία που περιλάμβαναν στους κόλπους τους μεγάλες προσωπικότητες της γαλλικής κοινωνίας.

Ο λόρδος Μπάιρον

Ένας σημαντικός φιλέλληνας ήταν και ο Άγγλος ποιητής λόρδος Μπάιρον, ο οποίος έφτασε στην Ελλάδα τον Δεκέμβριο του 1823 για να βοηθήσει με ενθουσιασμό τον αγώνα των Ελλήνων για την ελευθερία και πέθανε στο πολιορκημένο Μεσολόγγι το 1824.

Γυποδοχή του λόρδου Μπάιρον
στο Μεσολόγγι

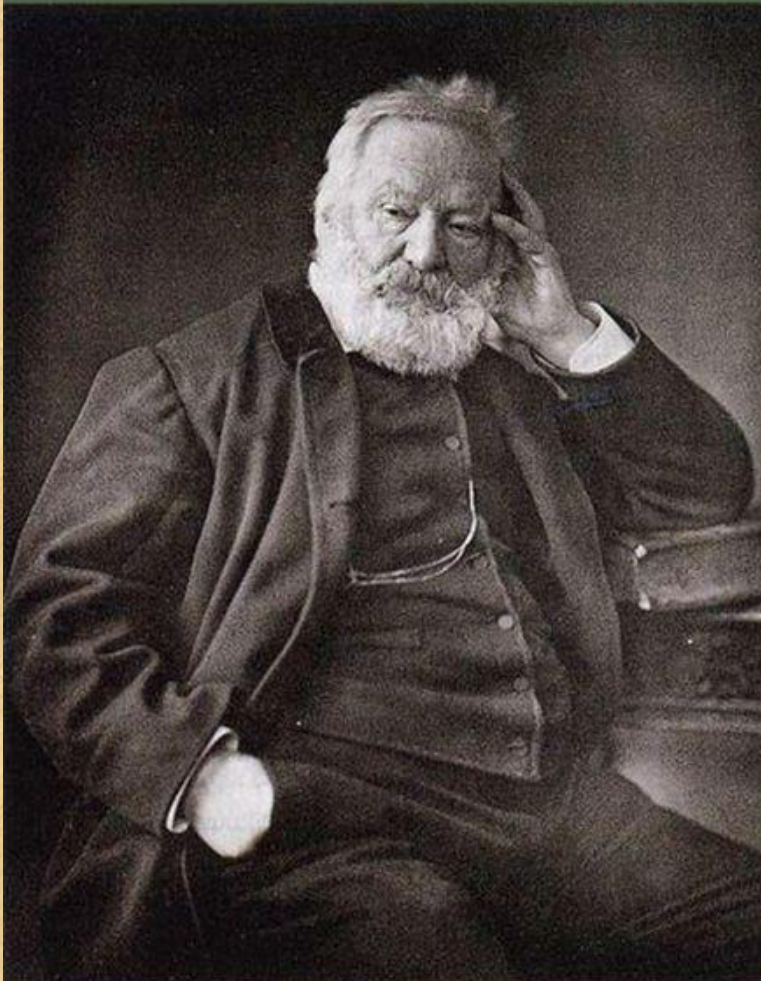
Ο Βίκτωρ Ουγκώ

Οι φιλέλληνες εκτός από οικονομική βοήθεια, δηλαδή χρήματα και εφόδια πρόσφεραν και ηθική βοήθεια.

Στη Γερμανία και στη Γαλλία η λογοτεχνία άντλησε τα θέματα της από τον πόλεμο της Ελληνικής ανεξαρτησίας. Δυνατά και υπέρ των Ελλήνων ακούστηκε η φωνή του νεαρού Βίκτωρα Ουγκώ.

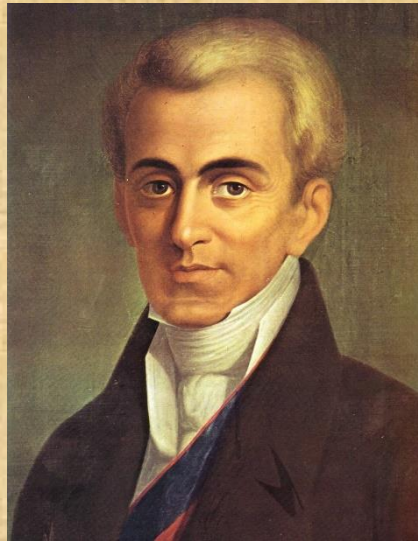
Ο φιλελληνισμός, ιδιαίτερα στις χώρες της δυτικής Ευρώπης, εκδηλώθηκε και με μια άλλη μορφή. Πρόκειται για τις πολιτικές απόψεις υπέρ των Ελλήνων που εκφράστηκαν κυρίως με τη μορφή αρθρογραφίας στις εφημερίδες.

Βίκτωρ Ουγκώ

- Ο Βίκτωρ Ουγκώ (1802 –1885) ήταν Γάλλος μυθιστοριογράφος, ποιητής και δραματουργός, ο πλέον σημαντικός και προβεβλημένος εκπρόσωπος του κινήματος του γαλλικού ρομαντισμού.
-
- Ήταν ανάμεσα στους ένθερμους υποστηρικτές της ελληνικής υπόθεσης. Εκφράζει τις ιδέες του, στην ποιητική συλλογή «Τα Ανατολίτικα», που κυκλοφορεί το 1829, με αναφορές στην Ελληνική Επανάσταση και σε κορυφαία γεγονότα, όπως η Σφαγή της Χίου.
- Ο φιλελληνισμός του, καθώς και εκείνος του Σατωμπριάν, αναγνωρίστηκε αργότερα από τους Έλληνες λογίους με πληθώρα μεταφράσεων, αναφορών και αφιερωμάτων σε λογοτεχνικά έντυπα.
-

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ: Ο ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

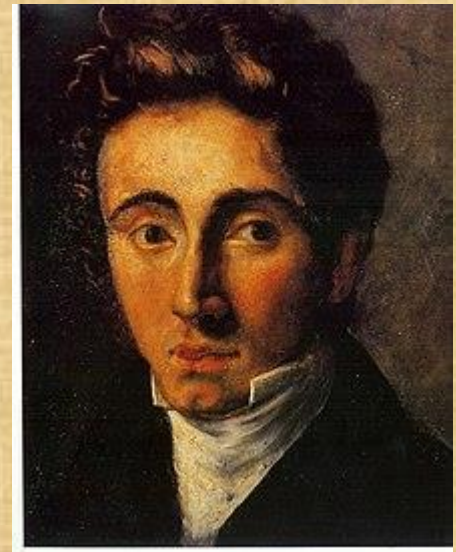

Νεφέλη-Εβελίνα Μ.

Ασπασία Τ.

Η οικογένεια του Ιωάννη Καποδίστρια

Ο Ιωάννης Καποδίστριας γεννήθηκε στην Κέρκυρα στις 10 Φεβρουαρίου του 1776 και ήταν το έκτο παιδί του Αντωνίου Καποδίστρια, δικηγόρου και της Αδαμαντίας Γονέμη, κόρης αριστοκρατικής οικογένειας με καταγωγή από την Κύπρο. Καταγόταν από παλιά κερκυραϊκή αριστοκρατική οικογένεια, η οποία αναφέρεται στη Χρυσή Βίβλο (Libro d'oro) των ευγενών του νησιού της Κέρκυρας. Όλοι οι απόγονοι του Αντωνίου Καποδίστρια είχαν το δικαίωμα να φέρουν τον τίτλο του κόμη.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας σε νεαρή ηλικία

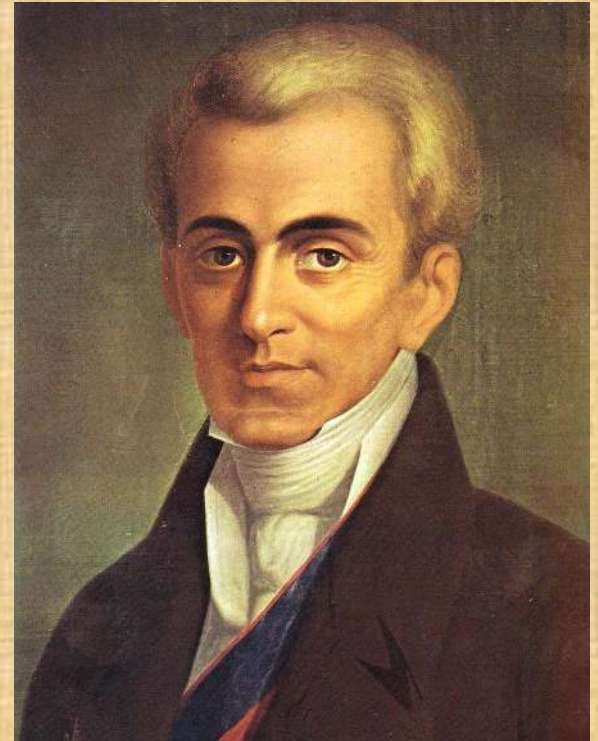
Η διπλωματική σταδιοδρομία του Καποδίστρια: Υπουργός εξωτερικών της Ρωσίας

Ο Γάλλος Στρατηγός Μπερτιέ του προσφέρει αξιώματα, όμως ο Καποδίστριας αρνείται να δεχθεί, περιμένοντας κάποια καλύτερη πρόταση από τη Ρωσία, με τους αξιωματούχους της οποίας διατηρούσε άριστες σχέσεις. Η πρόταση που περίμενε από τη Ρωσία ήρθε τον Μάιο του 1808, όταν ο επικεφαλής του Υπουργείου Εξωτερικών της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, του έστειλε επιστολή με την οποία του ανακοίνωνε ότι τιμήθηκε με τον τίτλο του ιππότη Β' Τάξεως και τον προσκαλούσε στην Αγία Πετρούπολη, όπου έφτασε τον Ιανουάριο του 1811επόμενου έτους. Τελικά διορίστηκε στο Υπουργείο Εξωτερικών ως κρατικός σύμβουλος.

Ιωάννης Καποδίστριας: Πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδας

Την ιδέα να κληθεί ο Καποδίστριας ως κυβερνήτης της Ελλάδας την είχε διατυπώσει πρώτος ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος στην από 27-10-1821 επιστολή του προς τον Δημήτριο Υψηλάντη. Τελικά στις 30 Μαρτίου 1827 εκλέχθηκε Κυβερνήτης της Ελλάδας με θητεία επτά ετών.

Σημαντικό ρόλο στην κλήση του Καποδίστρια στην Ελλάδα διαδραμάτισε και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, αν και αρχικά διαφωνούσε με την εκλογή του.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΙΤΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

Θεωροῦσα ὅτι ἡ ὑψηλὴ ἐπιστήμη τοῦ κυβερνᾶν τὴν Πολιτείαν καὶ φέρειν πρὸς εὐδαιμονίαν τὰ Ἔθνη, ἡ ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ πολιτικὴ, ἀπαιτεῖ πολλὴν πείραν καὶ πολλὰ φῶτα, τὰ ὁποῖα ὁ βαρβαρὸς Ὄθωμανὸς δὲν ἐπέτρεψε ποτὲ εἰς τοὺς Ἕλληνας.

Θεωροῦσα, ὅτι ἀπαιτεῖται ἐπι κεφαλῆς τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας ὁ κατὰ πρᾶξιν καὶ θεωρίαν Πολιτικὸς Ἕλληνας, διὰ νὰ τὴν κυβερνήσῃ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς πολιτικῆς κοινωνίας.

Ψηφίζει.

Α) Ὁ Κόμης Ἰωάννης Καποδίστριας ἐκλιγεται παρα τῆς Συνελεύσεως ταυτῆς, ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐμπιστεύεται τὴν Νομοτελεστικὴν αὐτῆς δύναμιν

Β) Ὡς τοιοῦτος θέλει κυβερνήσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Πολιτείαν κατὰ τοὺς καθιστώτας Νομοὺς.

Γ) Ἡ διάρκεια τῆς ἐπιτραπέισης παρὰ τοῦ Ἔθνους εἰς αὐτὸν ἐξουσίας προσδιορίζεται διὰ ἑπτὰ χρόνους, ἀρχομένους ἀπὸ τῆς σημερον.

Δ) Νὰ εἰδοποιηθῇ δι' ἐγγράφου, ἐνυπογράφου ἀπὸ ὅλους τοὺς Πληρεξουσίους τοῦ Ἔθνους, προσκαλούμενος νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πατρίδα διὰ ν' ἀναλάβῃ τὰς ἡνίας τῆς Κυβερνήσεως.

Ε) Διορίζεται Τριμελὴς Ἐπιτροπὴ, γνωρίζομένη ὑπὸ τὸ ὄνομα «ἢ Ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ», διὰ νὰ κυβερνήσῃ τὴν Ἑλλάδα ἐν ἀπουσίᾳ του, καὶ θέλει παύσῃ ἄρα φθάσῃ ὁ Κυβερνήτης εἰς τὴν Πατρίδα.

ΣΤ) Τὸ παρὸν ψήφισμα νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὸν Κώδικα τῶν ψηφισμάτων καὶ κοινοποιηθῇ διὰ τοῦ τυποῦ.

Ἐν Τροιζήνι τὴν 3 Ἀπριλίου 1827

Ὁ Πρόεδρος γεώργιος σισίνης

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν λοιπῶν Πληρεξουσίων τὸν ἀριθμὸν 115)

(Τ.Σ.) ὁ Γραμματεὺς τῆς Συνελεύσεως

Ν. Σπηλιάδης.

Ο Ἰωάννης Καποδίστριας ἐκλέχθηκε πρῶτος κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τὴν Τρίτη (Γ') Ἐθνοσυνέλευση που ἐγένετο στὴν Τροιζήνα τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1827.

Ιωάννης Καποδίστριας: Πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδας

Ο Καποδίστριας, πριν έρθει στην Ελλάδα, για να αναλάβει τη θέση του κυβερνήτη, επισκέφθηκε την Αγία Πετρούπολη, για να αποδεσμευθεί από την υπηρεσία του Τσάρου. Στη συνέχεια κατευθύνθηκε προς το Λονδίνο, όπου η υποδοχή που του έγινε εκεί ήταν τουλάχιστον ψυχρή. Ύστερα από σύντομη παραμονή στο Παρίσι, όπου έγινε θερμά δεκτός, αναχώρησε για την Αγκώνα, όπου έφτασε στις 8 Νοεμβρίου.

Ιωάννης Καποδίστριας: Πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδας

Με μία κορβέτα του βρετανικού ναυτικού. Με τη συνοδεία δύο ακόμη πολεμικών πλοίων, ενός γαλλικού κι ενός ρωσικού, ο Καποδίστριας έφτασε στο Ναύπλιο στις 18 Ιανουαρίου 1828.

Ἄριθ. 4.

Ἔτους Γ΄

ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΕΝ ΑΙΓΙΝΗ, ΣΑΒΒΑΤΩ, 14 ΙΑΝΝΟΥΑΡΙΟΥ 1828.

Ἡ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφίξεις τοῦ Ἐξοχωτάτου Κόμητος Ἰω. Καποδίστρια Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν 14 [26] Δεκεμβρίου 1827 ἡ Ἀγγλικὴ κορβέττα **Θύλφιος** κυβερνωμένη παρὰ τοῦ καπὶτὰν Ἄβες ἀράξεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ἀγκῶνος.

Τὴν 20 τοῦ αὐτοῦ, ἐπιβάντος τοῦ Ἐξοχωτάτου Κόμητος Καποδίστρια μετὰ τῶν ἀκολουθῶν του, ἀνήχθη εἰς τὸ πέρατος.

ἀπὸ ὅλα τὰ κανονιστάσια, καὶ τὸ δίκροτον ἀντεκανονιστόλησε δεκαπεντάκις, ἀναπειτασθείσης συγχρόως τῆς Ἑλληνικῆς σημαίας ἐπὶ τοῦ ἐπιδρόμου (μιζάνας). Οἱ δημογέροντες τῆς πόλεως καὶ οἱ διάφοροι ὀπλαρχηγαὶ τῶν φρουρῶν ἦλθον εἰς τὸ πλοῖον πρὸς ὑπάντησιν τῆς Ἐξοχώτητος, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ συνδιελέχθησαν ἰδιαιτέρως ἕκαστος, δείξαντες πρὸς αὐτὸν τὴν ὑπόκλισίν των καὶ προσφέροντες τὰς κλεῖς τῆς πόλεως καὶ τῶν φρουρῶν. Ἡ δὲ Ἐξοχώτης του τοὺς ἀπεκρίθη ὅτι δὲν θεωρεῖται ἀκόμη εἰμὴ ὡς ἄπλοος προικοντὴς, καὶ ὅτι τοὺς εὐνοοιστεῖ μὲν διὰ τὰς

Η εσωτερική πολιτική κατάσταση

Στο εσωτερικό της χώρας, με τον ερχομό του ο Καποδίστριας είχε να αντιμετωπίσει τα εχθρικά στρατεύματα, την πειρατεία, τους ανύπαρκτους θεσμούς, τη διάλυση του στρατού, τις εμφύλιες διαμάχες, καθώς και την κακή οικονομική κατάσταση της χώρας. Στη θέση της Βουλής, δημιούργησε το «Πανελλήνιον», γνωμοδοτικό όργανο αποτελούμενο από 27 μέλη, με συμβουλευτικό χαρακτήρα, σώμα Γερουσίας, ενώ τη διακυβέρνησή του ανέλαβε η Κεντρική Γραμματεία, είδος υπουργικού συμβουλίου διοικούμενο από τον ίδιο.

Οι εμφύλιες διαμάχες

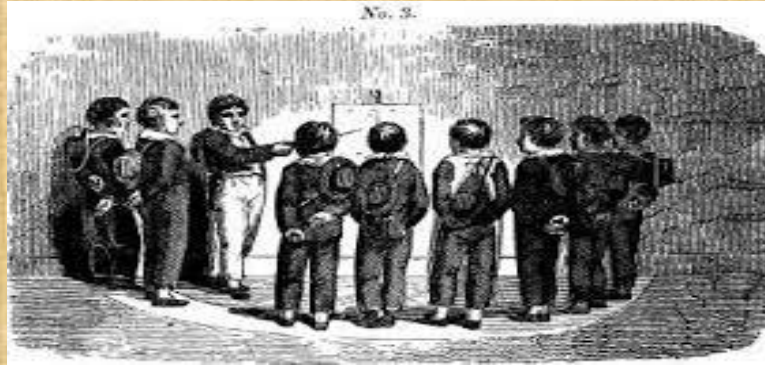
Οι προσπάθειες οργάνωσης του κράτους

- ▣ Ο Καποδίστριας πίστευε ότι η πρόοδος της χώρας, στηρίζεται στην αγροτική ανάπτυξη κι έτσι ίδρυσε τη Γεωργική Σχολή στην Τίρυνθα.
- ▣ Στήριξε την ανάπτυξη του εμπορίου και της ναυτιλίας.
- ▣ Ίδρυσε την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και έκοψε το πρώτο νόμισμα της Ελλάδας που ονομάστηκε Φοίνικας, το οποίο αντικατέστησαν τα τουρκικά γρόσια.
- ▣ Θεσμοθέτησε τα πρώτα δικαστήρια.
- ▣ Προχώρησε στην οργάνωση τακτικού στρατού.
- ▣ Η προσπάθεια οργάνωσης ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού κράτους ήταν μια πολυσύνθετη προσπάθεια, που προκάλεσε αντιδράσεις και συνάντησε σημαντικές δυσκολίες.

Ο Φοίνικας: Το πρώτο ελληνικό νόμισμα

Η οργάνωση των αλληλοδιδασκτικών σχολείων

- ❑ Ο Καποδίστριας έδωσε ιδιαίτερη βαρύτητα στη βασική εκπαίδευση των Ελλήνων.
- ❑ Δημιούργησε τα αλληλοδιδασκτικά σχολεία, στα οποία, λόγω της έλλειψης δασκάλων, οι καλύτεροι μαθητές των μεγαλύτερων τάξεων μάθαιναν στους μικρότερους γραφή και ανάγνωση με τη βοήθεια των δασκάλων.
- ❑ Ιδρύθηκε το πρώτο Ελληνικό Γυμνάσιο.
- ❑ Λειτουργήσε στην Αίγινα το Κεντρικό Αλληλοδιδασκτικό Σχολείο, με στόχο την προετοιμασία των μελλοντικών δασκάλων.
- ❑ Αρμόδια επιτροπή ανέλαβε τη σύνταξη βιβλίων.

Το γραφείο του Ιωάννη Καποδίστρια, όπως εκτίθεται στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Τα σύνορα του νέου Ελληνικού Κράτους

Οι διαπραγματεύσεις με τις Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής για τον καθορισμό των συνόρων της χώρας συνεχίζονταν. Ο Κυβερνήτης αξιοποίησε τη μεγάλη διπλωματική του εμπειρία, για εξασφαλίσει την κατοχύρωση όσο το δυνατόν περισσότερων εδαφών, στο ελληνικό κράτος. Η νίκη των Ελλήνων στην τελευταία μάχη της Επανάστασης, στη μάχη της Πέτρας, τον Σεπτέμβριο του 1829, διευκόλυνε τις διπλωματικές προσπάθειες του Καποδίστρια, με αποτέλεσμα, ολόκληρη η Στερεά Ελλάδα να ενσωματωθεί στο νέο ελληνικό κράτος.

Τα σύνορα του 1830

Τα σύνορα του 1832

Η δολοφονία του Καποδίστρια

Ο Ιωάννης Καποδίστριας, πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδας, δολοφονήθηκε την Κυριακή 27 Σεπτεμβρίου 1831 στην είσοδο του Ιερού Ναού του Αγίου Σπυρίδωνα, στο Ναύπλιο.

Τη σορό του Καποδίστρια, τη μετέφερε ο αδερφός του Αυγουστίνος στην Κέρκυρα, όπου και ενταφιάστηκε στη Μονή Πλατυτέρας.

Μετά τη δολοφονία, στη χώρα επικράτησε αναρχία. Τη θέση του κυβερνήτη ανέλαβε ο Αυγουστίνος Καποδίστριας, όμως λίγο αργότερα παραιτήθηκε.

Η είσοδος του ναού του Αγίου Σπυρίδωνα στο Ναύπλιο, όπου δολοφονήθηκε ο Ιωάννης Καποδίστριας

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ: Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΑΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Ιόλη Μ.
Αναστασία Τ.

Λίγα λόγια για τον χαρακτήρα του ποιητή

Ο Ζακυνθινός ποιητής, σε όλο το έργο του, εκήρυξε με ιερή εμμονή τις αθάνατες αξίες της ζωής: Δικαιοσύνη, Ελευθερία, Αλήθεια, Πίστη, Αγάπη και Χρέος.

Οικόσημο της οικογένειας
Σολωμού

Λίγα λόγια για τα πρώτα χρόνια της ζωής του ποιητή

- ▣ Γεννήθηκε στη Ζάκυνθο στις 8 Απριλίου του 1798. Γονείς του ήταν ο κόντες Νικόλαος Σολωμός και η υπηρέτριά του, Αγγελική Νίκλη. Ο πατέρας του καταγόταν από οικογένεια Κρητικών που ζούσαν στο Ηράκλειο, που εγκαταστάθηκαν στη Ζάκυνθο το 1670 . Η καταγωγή της μητέρας του είναι πιθανό να ήταν από τη Μάνη.
- ▣ Ο ποιητής πέρασε τα παιδικά του χρόνια το 1808 στο πατρικό του σπίτι στη Ζάκυνθο, υπό την επίβλεψη του δασκάλου του, Άβα Σάντο Ρόσι, Ιταλού . Μετά τον θάνατο του πατέρα του ανέλαβε την κηδεμονία του ο κόντες Διονύσιος Μεσσαλάς , ενώ η μητέρα του παντρεύτηκε. Την επόμενη χρονιά ο Μεσσαλάς έστειλε τον μικρό Διονύσιο στην Ιταλία για σπουδές .

Η εγκατάσταση και η ζωή του ποιητή στην Κέρκυρα

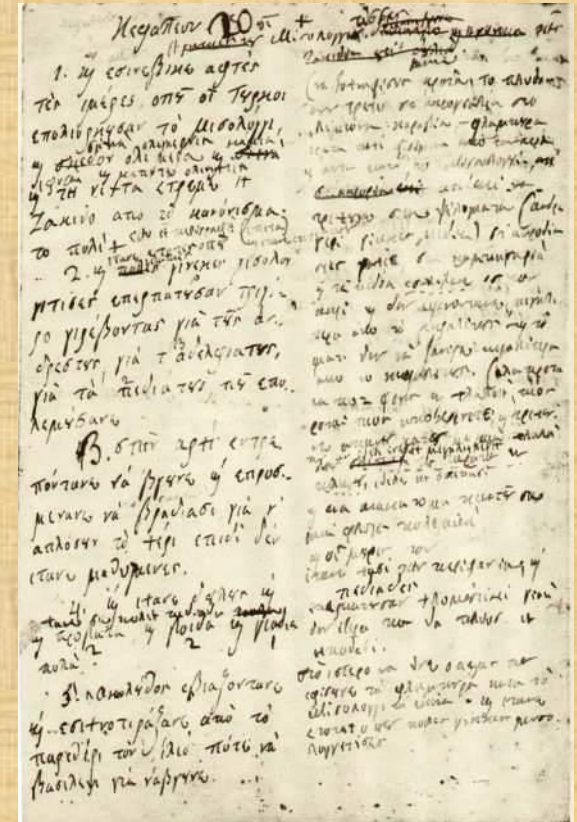
Το 1828, μετά από προστριβές με τον αδερφό του ο Σολωμός μετακόμισε στην Κέρκυρα, σημαντικό κέντρο των Επτανήσων. Ο Σολωμός σχεδίαζε ήδη από το 1825 να ταξιδέψει στο νησί. Η Κέρκυρα θα του πρόσφερε όχι μόνο ένα περιβάλλον πνευματικότερο αλλά και την απομόνωσή που ταιριάζει στον ιδιαίτερο και ιδιότροπο χαρακτήρα του και η οποία ήταν απαραίτητη για τη μελέτη και την ενασχόλησή του με την ποίηση. Γι' αυτό και τα πρώτα χρόνια της ζωής του στην Κέρκυρα ήταν τα πιο ευτυχισμένα χρόνια. Την εποχή εκείνη ξεκίνησε την μελέτη της γερμανικής ρομαντικής φιλοσοφίας και ποίησης.

Το σπίτι του Σολωμού στην Κέρκυρα, που σήμερα στεγάζει το κερκυραϊκό Μουσείο Σολωμού.

Τα πρώτα έργα στα Ελληνικά

Παράλληλα με τα ιταλικά ποιήματα, ο Σολωμός έκανε τις πρώτες απόπειρες να γράψει στα ελληνικά. Αυτό το εγχείρημα ήταν δύσκολο επειδή ο ποιητής δεν γνώριζε καλά την ελληνική γλώσσα. Για να διαμορφώσει το γλωσσικό του όργανο άρχισε να μελετά συστηματικά τα δημοτικά τραγούδια.

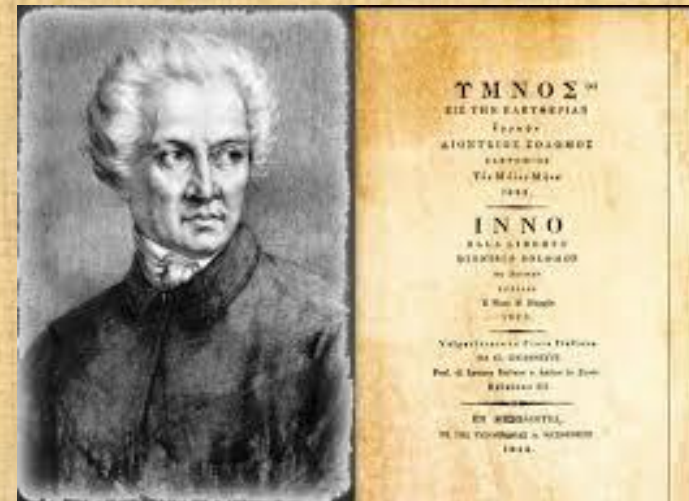
Ποιήματα

1. Εις κόρην η οποία αναθρέφετο μέσα εις μοναστήρι
2. Ανθούλα
3. Αναμνήσις
4. Εις φίλον ψυχορραγούντα
5. Το όνειρο
6. Προς τον Λοδοβίκον Στράνη
7. Κάκιομα
8. Ιδού που λαμπυρά
9. Ωδή εις τη σελήνη
10. Η σκιά του Ομήρου
11. Η Ευρυκόμη
12. Ο θάνατος της ορφανής
13. Ο θάνατος του βοσκού
14. Η ψυχούλα
15. Η Αγνώριστη
16. Η Ξανθούλα

Ο Ύμνος εις την Ελευθερίαν

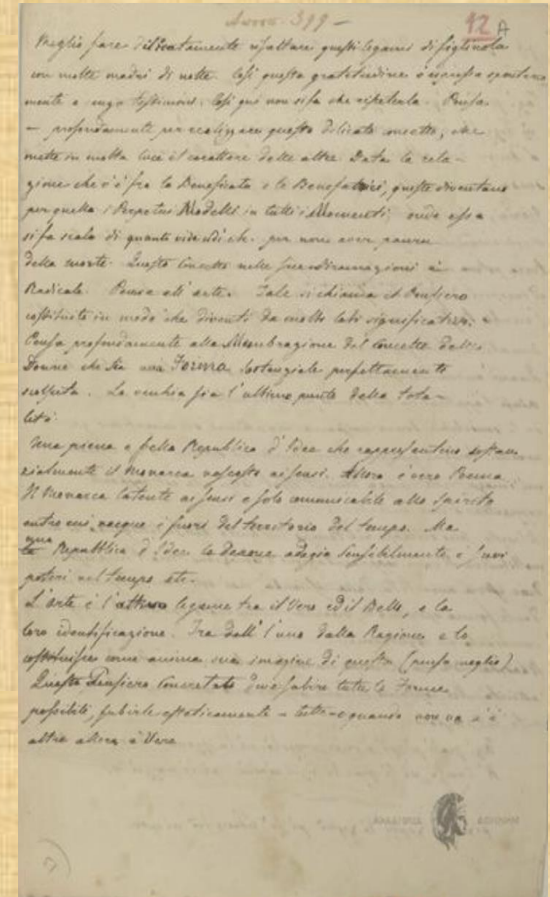
Ο πρώτος σημαντικός σταθμός στην ελληνόγλωσση δημιουργία του ο Σολωμού ήταν ο Ύμνος εις την ελευθερίαν που ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 1823 ποιήμα εμπνευσμένο από την Ελληνική Επανάσταση του 1821 . Το ποιήμα δημοσιεύθηκε και στην Ελλάδα το 1824 και στην Ευρώπη το 1825 . Με τον Ύμνο άρχισε μια σημαντική περίοδος για την μετέπειτα διαμόρφωση του ποιητή: είναι η εποχή στην οποία έχει πλέον τη γλώσσα και προσπαθεί να εγκαταλείψει την ευκολία του αυτοσχεδιασμού.

Ελεύθεροι Πολιορκημένοι

Αυτό το ποίημα είναι ένα από τα πιο γνωστά ποιήματα του ποιητή που, πηγή έμπνευσης είναι ο αγώνας των υπερασπιστών του Μεσολογγίου κατά τη δεύτερη πολιορκία του από τους Οθωμανούς.

Το έργο αποτελείται από τρία σχεδιάσματα. Το Α' σχεδιάσμα, έχει λυρικό ύφος. Το Β' σχεδιάσμα, που περιέχει τα πιο σημαντικά σε ποιητική σύλληψη. Το Γ' σχεδιάσμα περιλαμβάνει 15 ποιητικά αποσπάσματα.

Αυτόγραφα Σολωμού -
Ελευθεροι Πολιορκημένοι,
Στοχασμοί, Αντύγραφο
Ιάκωβου Πολυλά.

Ελεύθεροι Πολιορκημένοι

Σε αυτό το γραφείο ο
ποιητής έγραψε τους
Ελεύθρους
Πολιορκημένους.

Λόγια του ποιητή

- ❖ Το έθνος να μάθει να θεωρεί εθνικό ό,τι είναι αληθινό.
- ❖ Πάντ' ανοιχτά παντ' άγρυπνα τα μάτια της ψυχής μου.
- ❖ Μήγναρης έχω άλλο στο μυαλό μου, πάρεξ ελευθερία και γλώσσα.

200 ΧΡΟΝΙΑ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΕΛΛΑΔΑ—2021

